

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Dlouhé a soudkyň JUDr. Pavly Havlíkové a JUDr. Ivany Muchové ve věci

žalobce: Královská kanonie premonstrátů na Strahově, IČO 00415090
sídlem Strahovské nádvoří 1/132, 118 00 Praha 1
zastoupeného advokátem JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D.
sídlem Opletalova 5, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: 1. Ing. J. K., narozený
bytem
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Janem Šelderem
sídlem Tháмова 402/4, 186 00 Praha 8
2. Česká republika – Státní pozemkový úřad, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupený Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 42, 120 00 Praha 2

o určení vlastnického práva, o odvolání žalovaného 1/ proti rozsudku Okresního soudu Praha – západ ze dne 23.1.2017 č. j. 16 C 244/2013-556,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje**.
- II.** Žalovaný 1) je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 8.228 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.
- III.** Ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 2) se žalobci náhrada nákladů odvolacího řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora citovaným rozsudkem rozhodl, že se určuje, že Česká republika je vlastníkem pozemků zapsaných v katastru nemovitostí pod parc.č. [REDAKCE], vše v k.ú. a obci [REDAKCE] (výrok I.); žalovaný 1) je povinen zaplatit žalobci plnou náhradu nákladů ve výši 59 026 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Jakuba Kříže, advokáta (výrok II.), ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 2) žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.), žalovaný 1) je povinen zaplatit České republice plnou náhradu nákladů řízení ve výši, která bude určena samostatným usnesením, a to do tří dnů od právní moci takového usnesení na účet Okresního soudu Praha – západ (výrok IV.).
2. Soud prvního stupně vyhověl žalobě, kterou se žalobce podle ust. § 18 odst. 1 zák.č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi proti žalovaným domáhal určení, že Česká republika je vlastníkem pozemků v k.ú. [REDAKCE] tak, jak tyto pozemky byly po změně žaloby, která byla soudek připuštěna, specifikovány ve výroku rozsudku, když učinil závěr, že smlouvy o převodu pozemků pocházející z majetkové podstaty bývalého klášterního velkostatku [REDAKCE] (jednalo se o majetek, jehož byl žalobce vlastníkem v rozhodném období, tj. do 25.2.1948), které uzavřel žalovaný 1) dne 3.4.1998 s Pozemkovým fondem ČR a na jejichž podkladě byl zapsán do katastru nemovitostí, jsou absolutně neplatné, neboť byly na žalovaného 1) převedeny v rozporu s blokačním ustanovením § 29 zákona o půdě. Zde vycházel ze závěru, který učinil soud v řízení vedeném pod sp.zn. 6 C 424/2006, které bylo pravomocně skončeno a v němž bylo výrokem soudu určeno, že tyto smlouvy o převodu pozemků jsou neplatné. Soud prvního stupně dále zkoumal totožnost pozemků uvedených v žalobě a příslušných smlouvách. Vycházel přitom z posudku znalce Ing. Petra Vyskočila a uzavřel, že předmětem řízení není žádný pozemek, ani jeho část, která by nebyla předmětem (absolutně neplatných) smluv o převodu pozemku z pozemkového fondu ČR na žalovaného 1). Žalovaný 1) přitom ke své námitce ohledně nesouhlasných výměr jednotlivých parcel neuvedl ani po poučení soudu žádná konkrétní tvrzení a důkazy. O nákladech řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 1) rozhodl soud podle § 151 odst. 1 za použití § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že ve věci zcela úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 59.026,- Kč, kdy při stanovení odměny advokáta postupoval dle vyhl. č. 177/96 Sb. O nákladech řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 2) pak rozhodl podle § 150 o.s.ř., když v případě žalovaného 2) není možno hovořit ani o neúspěchu ve věci, když tento se v důsledku rozhodnutí soudu stane vlastníkem uvedených pozemků, přičemž Česká republika pozemky žalobci vydat nemohla, když nebyla zapsána jako jejich vlastník v katastru nemovitostí.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kremlíková

Třebaže procesně nebyl úspěšný, nezavdal příčinu k podání žaloby. O nákladech státu rozhodl soud podle § 148 odst. 1 o.s.ř. podle výsledku řízení.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný 1) včasné odvolání. Namítal, že soud prvního stupně zcela mechanicky odkázal na právní závěr učiněný v jiném řízení vedeném u něj pod sp.zn. 6 C 424/2006, aniž by jej podrobil vlastnímu kritickému a zevrubnému hodnocení. Soud prvního stupně nepostupoval správně, pokud dokazování z převážné části nahradil nekritickým převzetím závěrů z jiného řízení a rezignoval na to vyřešit prejudiciální otázku platnosti smluv o převodu pozemků prostřednictvím vlastního dokazování. Způsob, jakým soud prvního stupně aplikoval ustanovení o.s.ř. o vázanosti soudu rozhodnutím o otázce, o které již pravomocně rozhodl jiný soud, je v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu ČR (viz rozsudek NS ze dne 24.3.2014, sp.zn. 28 Cdo 3430/2013). To vše za situace, kdy žalovaný 1) svými tvrzeními a k tomu navrženými důkazy jednoznačně zpochybnil výrok o neplatnosti těchto smluv. Nadto se v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nevypořádal s otázkou, proč na posuzovaný případ není aplikována judikatura, jíž se žalovaný 1) dovolával. Soud prvního stupně správně zjistil, že za účelem převést na žalovaného 1) sporné pozemky s ním právní předchůdce žalovaného 2) (Pozemkový fond ČR) uzavřel dne 3.4.1998 tři smlouvy o převodu těchto pozemků – smlouvu č. 3-3R 98/81, smlouvu č. 4 – 3R 98/81 a smlouvu č. 5 – 3 R 98/81. Soud však již ignoroval nespornou skutečnost, že k dovolenosti převodu sporných pozemků jako náhradního restitučního plnění ve prospěch žalovaného 1) se ještě před podpisem uvedených smluv kladně vyjádřil jak Pozemkový fond ČR, tak i Okresní úřad pro Prahu – západ. Poukazoval na skutečnost, že vyvlastnění sporných pozemků státem před rozhodným obdobím bylo potvrzeno Nejvyšším soudem ČR v rozhodnutích sp.zn. 20 Cdo 1060/2001 ze dne 26.9.2002 a sp.zn. 20 Cdo 2179/2003 ze dne 27.1.2005. Zároveň bylo soudem de facto postaveno najisto, že vlastníkem pozemků je po celou dobu žalovaný 1). Sporné pozemky přešly na stát v souladu se zákonem č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy. O záboru sporných pozemků bylo dne 26.1.1948 Ministerstvem zemědělství vydáno rozhodnutí č. 6365/48. Krajským soudem civilním v Praze bylo dne 3.2.1948 vydáno rozhodnutí č.d. 1555/48, č.j. Zd 267/48, jimiž se u nemovitostí zapsaných v knihovně vložce č. ■■■ nařizovalo poznamenat úmysl Ministerstva zemědělství tyto nemovitosti převzít. Pozemky se tedy staly předmětem rozhodování podle zák. č. 142/1947 Sb. Výpověď z hospodaření daná žalobci ke dni 1.3.1948 měla toliko potvrzovat skutečný stav spočívající v přechodu vlastnického práva k pozemkům na stát ještě před počátkem rozhodného období. K „převzetí vlastnictví“ došlo již doručením výpovědi žalobci; ve výpovědní době šlo o předání a převzetí polního a zemědělského inventáře. Zástupce žalobce s převzetím tohoto inventáře již dříve vyjádřil souhlas; tímto dal jasně najevo, že předmětné pozemky byly státem zabrány již v lednu 1948, kdy žalobce tuto skutečnost deklaroval i písemně předložením soupisu majetku podléhajícího revizi. Rozhodným okamžikem, k němuž na stát přešlo vlastnictví, bylo pak nejpozději datum 3.2.1948, kdy bylo vydáno výše uvedené rozhodnutí Krajského civilního soudu v Praze, nikoliv den uplynutí výpovědní doby (viz například rozhodnutí sp.zn. Pl. ÚS 1/95). Žalobce tak nemůže být oprávněnou osobou ve smyslu zák. č. 428/2012 Sb. Sporné pozemky nepatřily před počátkem rozhodného období žalobci, protože přešly na stát postupem podle zák. č. 142/1947 Sb. Nemůže být pak naplněn předpoklad pro uplatnění nároku podle zák. č. 428/2012 Sb., když v daném případě nebylo splněno, že žalobce měl věci (pozemky) tvořící původní majetek registrovaných církví ve svém vlastnictví v období od 25.2.1948 do 1.1.1990 a kumulativně, že tento majetek církev (žalobce) přešel v tomto období na stát. Dále žalovaný 1) poukazoval na princip nemožnosti domáhat se dvojího uspokojení jediného nároku (tedy vydání pozemků), za něž žalobce v souladu s § 15 zák. č. 428/2012 Sb. obdržel vysoké finanční odškodnění ze strany státu zahrnuté v celkové částce 59 mld. Z důkazů předložených žalovaným 1) vyplývá, že žalobce nemůže mít naléhavý právní zájem na autoritativním určení vlastnického práva ke sporným

pozemkům ve prospěch státu; aplikace ust. § 18 odst. 1 zák.č. 428/2012 Sb. je v tomto směru zcela nepřipadná a žalobce nebyl k podání žaloby aktivně legitimován (viz NS ČR, sp.zn. 28 Cdo 95/2011). Žalovaný 1) pak dále namítal, že soud prvního stupně postupoval nesprávně, pokud zamítl žalovaným 1) navržený důkaz revizním znaleckým posudkem ke znaleckému posudku znalce Ing. Petra Vyskočila, když tento znalecký posudek postrádal doložku ve smyslu ust. § 127a o.s.ř., tj. chybělo prohlášení znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, což zakládá důvodnou obavu o nestrannost a plnou objektivitu znalce při zpracování znaleckého posudku (viz rozsudek NS ze dne 27.5.2015, sp.zn. 25 Cdo 259/2012). Soud prvního stupně pak ani nepřipustil žalovaným 1) navržený důkaz grafickým sestavením parcel, aby bylo postaveno najisto, zda v důsledku provedené aktualizací digitalizace nedošlo ke změně výměry předmětných pozemků. Z uvedených důvodů žalovaný 1) navrhoval, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek soudu I. stupně tak, že se žaloba zamítá a žalovanému 1) bylo vůči žalobci přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

4. Žalobce navrhoval, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil jako věcně správný. K námitkám obsaženým v odvolání žalovaného 1) uváděl, že žalobce nikdy v podmínkách právního a demokratického státu netvrdil, že předmětné pozemky „byly zabrány již v lednu 1948“, tím spíše toto nikdy nedeklaroval „písemně předložením soupisu majetku podléhajícího revizi“. Zákon č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy stanovil povinnost všem vlastníkům „sepsati a ohlásiti svůj majetek“. Tento soupis ale nelze vykládat jako projev vůle či souhlasu těchto vlastníků s tím, že stát zabral sepsaný majetek, a to již proto, že v soupise byly uvedeny všechny jejich nemovitosti. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 1060/2001 a sp.zn. 20 Cdo 2179/2003, na něž žalovaný 1) odkazuje, nelze dospět k závěru, že „vyvlastnění sporných pozemků státem před rozhodným obdobím bylo potvrzeno“. Je nezvratným faktem, že československý stát převzal předmětné pozemky dne 1.3.1948, kdy podmínka spáchání majetkové křivdy ve smyslu § 5 písm. a) zák.č. 428/2012 Sb. je tak naplněna (k tomuto závěru dospěly soudy v předcházejících řízeních - viz sp.zn. 6 C 424/2006) a žalobce je smyslu tohoto zákona oprávněnou osobou. Tvzení odvolatele, že žalobce obdržel vysoké finanční odškodnění ze strany státu, je bez významu; jedná se o pouhý odkaz na § 15 zákona o majetkové vyrovnání (viz důvodová zpráva k tomuto zákonu, dále nález Ústavního soudu Pl. ÚS 10/13). Aktivní legitimace žalobce k podání žaloby pak vyplývá z ust. § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. Závěry soudu k otázce neplatnosti smluv jsou podle žalobce zcela správné. Žalovaný pak neuvádí žádné konkrétní skutečnosti, které odlišují toto řízení od řízení, které vedl Okresní soud Praha – západ pod sp.zn. 6 C 424/2006. Žalovaný 1) pak napadá znalecký posudek pouze v obecné rovině, konkrétní výtky nemá. Podle žalobce znalecký posudek splňuje náležitosti stanovené zák. č. 36/1967 Sb. a vyhl. č. 37/1967 Sb. a je po formální i metodické stránce zcela v pořádku. Neuvedení znalecké doložky podle § 127a o.s.ř. znalecký posudek nijak nediskvalifikuje, znemožňuje pouze, aby soud postupoval při provádění tohoto důkazu stejně jako v případě znaleckého posudku vyžádaného soudem. Pokud jde o žalovaným 1) navrhovaný důkaz grafickým sestavením parcel, pak žalobce sám předložil identifikaci parcel porovnáním zápisu a zákresu předmětných nemovitostí v katastrálním operátu se zápisy a zákresy v jiných operátech a dále soutisky KN a PK rastrů (na kterých jsou předmětné pozemky vyznačeny světle modrou barvou) a tyto důkazy vedou ke stejnému závěru jako znalecký posudek.
5. Žalovaný 2) ponechal věc na posouzení soudu.
6. Odvolací soud podle ust. § 212, § 212a o.s.ř. přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně včetně postupu tohoto soudu, který předcházel jeho vydání a odvolání neshledal důvodným. Při svém rozhodování vycházel odvolací soud ze zjištění, která z provedených důkazů učinil

soud prvního stupně; jeho skutkový závěr a právní hodnocení považuje za správné a v podrobnostech na odůvodnění jeho rozhodnutí zcela odkazuje.

7. V dané věci se žalobce žalobou podanou 16.7.2013 proti žalovaným 1), 2) domáhal určení, že žalovaný 2) Česká republika – Státní pozemkový úřad je vlastníkem ve výroku rozsudku specifikovaných pozemků v k.ú. [REDAKCE], okres Praha – západ, a to podle ust. 18 odst. 1 zák.č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). Tuto žalobu opíral o tvrzení, že žalovaný 1) byl na základě smluv o převodu pozemků, které sjednal dne 3.4.1998 s Pozemkovým fondem ČR (nyní Státní pozemkový úřad) zapsán v katastru nemovitostí jako vlastník těchto pozemků, pocházejících z majetkové podstaty bývalého klášterního velkostatku [REDAKCE]. Podle pravomocného rozsudku Okresního soudu Praha – západ ze dne 15.9.2009 č.j. 6 C 424/2006-71 ve znění opravného usnesení ze dne 9.11.2010 č.j. 6 C 424/2006-109 (který byl potvrzen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 14.7.2011, č.j. 25 Co 177/2010-180) jsou tyto smlouvy o převodu pozemků z důvodu porušení blokačního ustanovení § 29 zák.č. 229/1991 Sb. absolutně neplatné a žalovanému 1) k těmto pozemkům nesvědčí žádný nabývací titul. Žalovaný 1) je však stále v katastru nemovitostí veden jako jejich vlastník. Žalobce tak tvrdil, že se jedná o případ, kdy věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s ust. § 29 zák.č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.
8. Z důkazů provedených soudem prvního stupně vyplývá zjištění, že žalovaný 1) je zapsán jako vlastník pozemků parc.č. [REDAKCE], vše v k.ú. a obci [REDAKCE] na LV [REDAKCE] vedeného u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha-západ. Žalovaný 1) uzavřel s Pozemkovým fondem České republiky dne 3.4.1998 tři smlouvy o převodu pozemků, přičemž všechny pozemky se nacházely v katastrálním území a obci [REDAKCE]. Smlouvou č. 3-3R 98/81 převedl na žalovaného pozemky parc. č. [REDAKCE] - ovocný sad o výměře 13.751 m², parc. č. [REDAKCE] - orná půda o výměře 5.914 m², parc.č. [REDAKCE] - ovocný sad o výměře 7.186 m², parc.č. [REDAKCE] o výměře 5.151 m², parc.č. [REDAKCE] - ovocný sad o výměře 2.870 m² a pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] o výměře 1.534 m², č. [REDAKCE] o výměře 10.748 m², č. [REDAKCE] o výměře 2.389 m², č. [REDAKCE] o výměře 76.619 m², č. [REDAKCE] o výměře 43.020 m², č. [REDAKCE] o výměře 7.970 m², č. [REDAKCE] o výměře 289.220 m² a č. [REDAKCE] o výměře 322.062 m². Všechny tyto pozemky, s výjimkou pozemku ve zjednodušené evidenci č. [REDAKCE], byly zapsány v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], katastrální obec [REDAKCE]. Smlouvou č. 4-3R 98/81 byl převeden pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] o výměře 229.080 m² [REDAKCE], přičemž tento pozemek byl zapsán v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], katastrální obec [REDAKCE]. Smlouvou č. 5-3R 98/81 byly převedeny pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] - orná půda o výměře 57.955 m², č. [REDAKCE] - ovocný sad o výměře 60.672 m², č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]. V řízení vedeném u Okresního soudu Praha – západ pod sp.zn. 6 C 424/2006 bylo určeno, že uvedené předmětné dohody jsou neplatné. Z protokolu Ministerstva zemědělství o převzetí lesního a rybníčního majetku Královské kanonie premonstrátů strahovských, mimo jiné i velkostatku [REDAKCE] ministerstvem zemědělství ze dne 22.4. 1948, č.j. 46660/48 - IX/R-22 bylo zjištěno, že výnosem Ministerstva zemědělství ze dne 26.1.1948, č.j. 1365/48-IX/R-1 bylo rozhodnuto podle zákona č. 142/1947 Sb. o opětném zabránění nemovitostí žalobce. K

žádosti Ministerstva zemědělství byla v pozemkové knize učiněna poznámka zamýšleného převzetí a současně byla dne 27.1.1948 dána žalobci výpověď z hospodaření k 1.3. 1948. V protokole se mimo jiné uvádí, že jelikož právní předpoklady převzetí byly splněny a výpověď z hospodaření nabyla právní moci, nařizuje Ministerstvo zemědělství, aby veškerý lesní a rybníční majetek byl k 1.3.1948, k němuž byla výpověď z hospodaření dána, převzat státem. Z protokolu ze dne 24.1. 1949 o převzetí části velkostatku [redacted] bylo zjištěno, že stát převzal majetek žalobci patřící ke dvoru v [redacted] dnem 1.3. 1948, k němuž byla dána výpověď. Pozemky, které žalobce (po změně žaloby) označil v žalobě, jsou totožné s pozemky ve shora předmětných smlouvách č. 3-3R 98/81, 4-3R 98/81, 5-3R 98/81, resp. pokud nejsou zcela totožné, pak žalobce v žalobě (po provedení digitalizace) požaduje pozemky o menší výměře, než jaké byly obsahem původních smluv.

9. V řízení vedeném u Okresního soudu Praha – západ pod sp.zn. 6 C 424/2006 žaloba Okresního státního zastupitelství Praha - západ směřovala proti 1) Pozemkovému fondu České republiky, 2) Ing. J. K [redacted] (žalovaný 1), byla vedena za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaných - Královské kanonie premonstrátů na Strahově (žalobce v tomto řízení). Žalováno bylo na neplatnost smluv, a to: o převodu pozemku z Pozemkového fondu České republiky na Ing. J. K [redacted] ze dne 3.4. 1998 č. [redacted] vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [redacted], zapsaným dne 25.8. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6. 1999, č. [redacted] vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [redacted], zapsaným dne 24.8. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6.1999, a č. [redacted] vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [redacted], zapsaným dne 9.9. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6. 1999. Ve věci bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 15.9.2009 č.j. 6 C 424/2006-71, jímž bylo žalobě vyhověno, který byl následně potvrzen (až na část týkající se pozemku, který nebyl předmětem tohoto řízení) rozsudkem Krajského soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 14.7.2011 č.j. 25 Co 177/2010-180. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 19.9.2011. V řízení podal proti rozsudku Krajského soudu v Praze žalovaný Ing. K [redacted] dovolání, které bylo odmítnuto, stejně jako ústavní stížnost podaná žalovaným následně. Ohledně předmětných smluv bylo v řízení sp.zn. 6 C 424/2006 provedeno rozsáhlé dokazování, následně byl přijat právní závěr, ke kterému se přiklonily všechny soudy (všech stupňů), které ve věci rozhodovaly. V tomto řízení soud vyvodil následující skutkové a právní závěry: 1. žalovaný uzavřel s 2. žalovaným dne 3.4.1998 tři smlouvy o převodu pozemků, přičemž všechny pozemky se nacházely v katastrálním území a obci [redacted]. Smlouvou č. 3-3R 98/81 převedl na 2. žalovaného pozemky parc. č. [redacted] ovocný sad o výměře 13.751 m2, parc. č. [redacted] orná půda o výměře 5.914 m2, parc.č. [redacted] ovocný sad o výměře 7.186 m2, parc.č. [redacted] o výměře 5.151 m2, parc.č. [redacted] ovocný sad o výměře 2.870 m2 a pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] o výměře 1.534 m2, č. [redacted] o výměře 10.748 m2, č. [redacted] o výměře 2.389 m2, č. [redacted] o výměře 76.619 m2, č. [redacted] o výměře 43.020 m2, č. [redacted] o výměře 7.970 m2, č. [redacted] o výměře 289.220 m2 a č. [redacted] o výměře 322.062 m2. Všechny tyto pozemky, s výjimkou pozemku ve zjednodušené evidenci č. [redacted], byly zapsány v knihovní vložce č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted]. Smlouvou č. 4-3R 98/81 byl převeden pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] o výměře 229.080 m2 [redacted], přičemž tento pozemek byl zapsán v knihovní vložce č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted]. Smlouvou č. 5-3R 98/81 byly převedeny pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] orná půda o výměře 57.955 m2, č. [redacted] ovocný sad o výměře 60.672 m2, č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted]. I tyto pozemky byly zapsány v knihovní vložce č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted] (zjištěno z výše citovaných smluv, knihovní vložky č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted] a [redacted]).

srovnávacího sestavení parcel a zprávy katastrálního úřadu). 2. žalovanému byly postoupeny restituční nároky, za něž získal od 1. žalovaného bezúplatně shora specifikované pozemky. Návrh na vklad těchto smluv byl nejprve zamítnut vzhledem k návrhu 1. žalovaného, který teprve po podání návrhu na vklad zjistil, že smlouvy byly uzavřeny v rozporu s § 29 zák. č. 229/1991 Sb. (dále jen zákon o půdě). Poté podal 2. žalovaný bez vědomí 1. žalovaného opětovně návrh na vklad do katastru nemovitostí a na základně něj bylo vloženo vlastnické právo k nim dne 24.8.1999 a 9.9. 1999 pod č.j. [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Vklad vlastnického práva provedl pracovník katastrálního úřadu JUDr. Pavel Dobiáš, který tím spáchal trestný čin maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti a byl za to pravomocně odsouzen. Všechny výše uvedené pozemky (s výjimkou pozemku ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK [REDAKCE] v kat. úz. [REDAKCE]) byly ve vlastnictví „Klášteřu na Strahově v Praze, řádu premonstrátského“. Dne 15.10. 1921 pod č.d. 0537 byla provedena poznámka záboru podle zákona č. 215/1991 Sb. Všechny výše uvedené pozemky byly ale později (po roce 1926) postupně ze záboru propuštěny. Dne 30.1.1948 pod č.d. 267 byla k návrhu Ministerstva zemědělství z 27.1.1948, č.j. 10207/48-IV/K 71 podle zákona č. 142/1947 Sb., vládního nařízení č. 1/1948 Sb. a náhradového zákona č. 329/1920 Sb. u nemovitostí zde zapsaných učiněna poznámka zamýšleného převzetí ministerstvem zemědělství s tím, že jde o majetek, který je předmětem revize. Výpověď ze dne 27.1.1948 dalo Ministerstvo zemědělství Královské kanonii premonstrátů strahovských v Praze IV. výpověď ve smyslu § 13 zákona č. 215/1919 Sb. z hospodaření mimo jiné i na nemovitostech zapsaných v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE] ke dni 1.3.1948 (knihovní vložka č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], výpověď Ministerstva zemědělství z 27.1. 1948 č.j. 10217/48 - IX/R-31). Z protokolu Ministerstva zemědělství o převzetí lesního a rybníčního majetku Královské kanonie premonstrátů strahovských, mimo jiné i velkostatku [REDAKCE] ministerstvem zemědělství ze dne 22.4. 1948, č.j. 46660/48 - IX/R-22 bylo zjištěno, že výnosem Ministerstva zemědělství ze dne 26.1. 1948, č.j. 1365/48-IX/R-1 bylo rozhodnuto podle zákona č. 142/1947 Sb. o opětném zabránění nemovitostí vedlejšího účastníka. K žádosti Ministerstva zemědělství byla v pozemkové knize učiněna poznámka zamýšleného převzetí a současně byla dne 27.1.1948 dána vedlejšímu účastníku výpověď z hospodaření k 1.3. 1948. V protokole se mimo jiné uvádí, že jelikož právní předpoklady převzetí byly splněny a výpověď z hospodaření nabyla právní moci, nařizuje Ministerstvo zemědělství, aby veškerý lesní a rybníční majetek byl k 1.3.1948, k němuž byla výpověď z hospodaření dána, převzat státem. Z protokolu ze dne 24.1.1949 o převzetí části velkostatku [REDAKCE] bylo zjištěno, že stát převzal majetek vedlejšího účastníka patřící ke dvoru v [REDAKCE] dnem 1.3. 1948, k němuž byla dána výpověď. Všechny pozemky, které byly předmětem smluv uzavřených mezi žalovanými, byly původně ve vlastnictví vedlejšího účastníka; jedinou výjimkou je pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] v kat. úz. [REDAKCE], který ve vlastnictví vedlejšího účastníka nebyl. Žalobce v projednávané věci a opíral svoji žalobu o určení neplatnosti smluv o tvrzení, že předmětnými kupními smlouvami byly převedeny nemovitosti, jejichž převodu bránilo blokační ustanovení § 29 zákona o půdě; bylo tedy na žalobci, aby prokázal, že nemovitosti, které byly předmětem výše uvedených kupních smluv, původně vlastnila Královská kanonie Premonstrátů na Strahově (vedlejší účastník). Pod pojmem „původně vlastnila“ je nutno rozumět, že byla vlastníkem k datu 25.2.1948, tedy k datu počátku rozhodného období ve smyslu zákona o půdě. V řízení bylo prokázáno, že s výjimkou pozemku č. [REDAKCE], byly všechny pozemky, jež byly shora specifikovanými smlouvami převáděny, majetkem vedlejšího účastníka přinejmenším již na konci 19. století. Bylo prokázáno, že všechny dotčené pozemky ve vlastnictví vedlejšího účastníka byly v roce 1921 zabrány státem podle zákona č. 215/1919 Sb. Od roku 1926 byly postupně ze záboru propuštěny. Dne 27.1.1948 rozhodlo ministerstvo zemědělství pod č.j. 10207/48-IV/K 71 o zamýšleném převzetí nemovitostí zapsaných v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE] s tím, že jde o majetek, který je předmětem revize dle zákona č.

142/1947 Sb. a dne 30.1.1948 byla tato skutečnost zapsána do knihovní vložky. Současně byla dne 27.1.1948 dána vedlejšímu účastníku výpověď z hospodaření na těchto nemovitostech ke dni 1.3.1948 podle § 13 záborového zákona č. 215/1919 Sb. a § 12 až 25 zákona č. 329/1920 Sb. Při realizaci druhé pozemkové reformy podle zákona č. 142/1947 Sb. se postupovalo podle původního záborového a náhradového zákona (z dvacátých let minulého století), jakož i z prováděcích předpisů k nim. Podle § 13 zákona č. 215/1919 Sb. musí být před skutečným převzetím dána výpověď osobám, které hospodaří té doby na půdě, o jejich převzetí jde. Z této citace jasně vyplývá, že k převzetí nemovitostí státem (nebo jiným subjektem) může dojít až po uplynutí výpovědní lhůty. Skutečnost, že takto byla zákonná ustanovení v rozhodné době i vykládána, plyne například z protokolů o převzetí majetku vedlejšího účastníka z 22.4.1948 a 24.1.1949, neboť v obou těchto protokolech se uvádí, že k převzetí nemovitostí státem došlo ke dni 1.3.1948. Navíc podle § 32 odst. 2 zákona o půdě se za okamžik přechodu na stát nebo jinou právnickou osobu postupem podle zákona č. 142/1947 Sb. považuje den faktického převzetí nemovitostí státem nebo jinou právnickou osobou. Jestliže tedy výpovědní lhůta uplynula dne 1.3.1948 a k tomuto dni došlo i k převzetí nemovitostí státem (jak dokládají výše specifikované protokoly), je nutno uzavřít, že majetek přešel na stát právě dne 1.3.1948. Došlo-li k přechodu vlastnického práva na stát až dne 1.3.1948, byl vedlejší účastník vlastníkem těchto nemovitostí ke dni 25.2. 1948, a tedy jejich původním vlastníkem. Lze tedy uzavřít, že vedlejší účastník, jako náboženská společnost, byla ve smyslu zákona o půdě původním vlastníkem pozemků, které byly výše uvedenými smlouvami převedeny na 2. žalovaného. Platnému převodu takových pozemků ale bránilo právě ustanovení § 29 zákona o půdě. Proto jsou tyto smlouvy absolutně neplatné podle § 39 občanského zákoníku, neboť svým obsahem odporují zákonu.

10. V přezkoumávané věci soud prvního stupně ze shora uvedených závěrů vycházel a uzavřel, že předmětné smlouvy byly neplatné. Uvedený výrok, který prohlásil neplatnost shora uvedených smluv je závazný pro všechny orgány (tedy i zdejší soud a soudy všech stupňů, stejně jako pro účastníky řízení vedeného pod sp.zn. 6 C 424/2006, tedy jak pro žalobce, tak pro žalovaného 1). V tomto soud odkázal na ustálenou judikaturu (např. 23 Cdo 1454/2009). Za těchto okolností (neplatnost smluv), se pak žalovaný 1) nemohl stát na základě uvedených smluv vlastníkem uvedených pozemků. Dále soud uvedl, že tímto je zároveň vyvrácen argument žalovaného 1), že žalobce není oprávněnou osobou ve smyslu § 3 zák.č. 428/2012 Sb., protože neutrpěl krivdu v důsledku skutečností uvedených v ust. § 5 zák.č. 428/2012 Sb.
11. Odvolací soud námitku žalovaného 1), že soud prvního stupně své rozhodnutí opřel o meritorní rozhodnutí učiněné v jiném řízení (v řízení vedeném u Okresního soudu Praha – západ ve věci sp.zn. 6 C 424/2006), hodnotí jako nedůvodnou. Podle ust. § 135 odst. 2 o.s.ř. otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu, může (s výjimkou uvedenou v odstavci 1) soud posoudit sám. Bylo-li však k takové otázce vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, soud z něho vychází. Za rozhodnutí jiného orgánu je třeba podle konstantní judikatury považovat i jiné rozhodnutí soudu. Ustanovení § 135 odst. 2 o.s.ř. je třeba v případě, že se jedná o rozhodnutí soudu, vykládat v souvislosti s ustanovením § 159a o.s.ř. (srov.: rozsudek NS ze dne 11.6.2009 sp.zn. 23 Cdo 1454/2009). Ve smyslu rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24.3.2014 sp.zn. 28 Cdo 3430/2013 se zde jedná o situaci podobnou vázanosti jiným rozhodnutím, s tím, že je „nutné zvážit, zda jsou skutková zjištění a právní posouzení jiného orgánu způsobila ve vztahu k předběžné otázce nahradit dokazování před soudem“. Rozsudkem Okresního soudu Praha – západ ze dne 15.9.2009 č.j. 6 C 424/2006-71 (ve znění opravného usnesení ze dne 9.11.2010 č.j. 6 C 424/2006-109) ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 14.7.2011 č.j. 25 Co 177/2010-180 bylo pravomocně rozhodnuto, že ve výroku specifikované smlouvy o převodu předmětných pozemků, uzavřené mezi Pozemkovým fondem České republiky a žalovaným 1) jsou pro rozpor se

zákonem – ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku a § 39 občanského zákoníku – neplatné (dovolání podané odvolatelem bylo usnesením Nejvyššího soudu České republiky z 25.4.2012 č.j. 28 Cdo 777/2012-243 odmítnuto; v citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud mj. uvádí, že „nebylo také možno přisvědčit názoru, že tu odvolací soud uvedeným rozsudkem řešil některou právní otázku v rozporu s hmotným právem, zejména při aplikaci ustanovení § 29 i § 32 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb.“).

12. V daném řízení jde o tytéž pozemky (s výjimkou pozemkové parcely původ PK č. ■■■, o které rozhodl krajský soud jinak). Žalovaný 1) se v řízení vedeném pod sp.zn. 6 C 424/2006 hájil v zásadě shodnými argumenty, které nyní navrhuje znovu řešit, a to jako předběžnou otázku v řízení vedeném pod sp.zn. 16 C 244/2013, tj. v první řadě tím, že k odnětí pozemků žalobci došlo ještě před začátkem rozhodného období (25.2.1948) a dále pak tím, že se na předmětné pozemky nemůže vztahovat blokační ustanovení zákona o půdě, neboť se nejedná o církevní majetek, protože tyto pozemky nebyly v rozhodném období od 25.2.1948 do 1.1.1990 ve vlastnictví žalobce. Žalovaný 1) ve svém odvolání žádné konkrétní odlišnosti těchto otázek řešených v řízeních pod sp.zn. 6 C 424/2006 a sp.zn. 16 C 244/2013 ostatně ani neuvádí. Vzhledem k tomu, že tyto totožné otázky již byly soudy pravomocně meritorně rozhodnuty, není žádného důvodu se jimi nově zabývat jako otázkami předběžnými (a dovozovat snad jiné právní hodnocení těchto skutečností, jak se toho odvolatel ve svém odvolání domáhá). Soud prvního stupně proto podle názoru odvolacího soudu postupoval správně, jestliže v otázce platnosti (neplatnosti smluv o převodu) vycházel ze shora uvedených rozhodnutí soudů.
13. Odvolatel namítá, že „vyvlastnění sporných pozemků státem před rozhodným obdobím bylo potvrzeno Nejvyšším soudem v ČR v jeho rozhodnutích sp.zn. 20 Cdo 1060/2001 a sp.zn. 20 Cdo 2179/2003“. Toto tvrzení odvolatele je nesprávné. Obě rozhodnutí Nejvyššího soudu (s obdobnými právními závěry) se na předmětnou věc nevztahují, protože se zabývají pouze tím, zda bylo zapotřebí, aby k přechodu vlastnictví na stát vyjádřil předtím stát svoji vůli převzít majetek řádným správním rozhodnutím či nikoliv a dospívají k závěru, že takového rozhodnutí nebylo třeba. Naopak zde Nejvyšší soud jako příklad uvádí, že podle dobové praxe bylo takové převzetí možné, i bez předchozí výpovědi, i jen na základě dohody s vlastníkem, jež se dělo například protokolem sepsaným při zemědělské půdě na dvoře či statku. V těchto rozhodnutích Nejvyšší soud neřeší otázku, zda k přechodu vlastnictví pozemků na stát došlo již vydáním správního rozhodnutí nebo až uplynutím výpovědní lhůty a jejich faktickým převzetím státem. Tuto skutečnost neřeší ani další odkaz odvolatele na Pl. ÚS 1/95, které se zabývá výlučně odlišením přechodu a převodu vlastnictví a opuštěním intabulačního principu od 1.1.1951. Rovněž ani to, že mezi Pozemkovým fondem ČR a odvolatelem panovala až do uzavření smluv dne 3.4.1998 shoda o tom, že vlastníkem sporných pozemků je stát, nemůže nic změnit na faktu, že tohoto dne byly tyto smlouvy mezi nimi uzavřeny v rozporu se zákonem. Odvolatel si dále nesprávně vykládá rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1.3.2011 sp.zn. 28 Cdo 95/2011, pokud z něho dovozuje, že žalobce není aktivně legitimován k podání žaloby na určení vlastnického práva k předmětným pozemkům. Toto rozhodnutí se totiž vztahuje k zákonu č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého. Tento restituční zákon se týká pouze nemovitého majetku vyjmenovaného v přílohách tohoto zákona. V citovaném rozhodnutí se pak uvádí, že na zemědělský majetek, který byl dříve ve vlastnictví církevních právnických osob, a bude řešen samostatným zákonem, je nutno vztahovat režim restitučních zákonů a není zde prostor pro podávání žalob o určení vlastnictví pro absenci naléhavého právního zájmu na straně žalujících.

14. Tímto „budoucím“ restitučním zákonem se stal právě zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, který s účinností od 1.1.2013 v ustanovení § 18 odst. 1 přímo zakotvuje právo oprávněné osoby podat soudu žalobu o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, nebo v rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Tzv. „blokační paragraf 29“ byl proto zákonem č. 428/2012 Sb. současně zrušen. Právo podat žalobu v těchto případech vyplývá tedy přímo ze zákona (§ 18 odst. 1) a vzhledem k tomu se v těchto případech existence „naléhavého právního zájmu“ žalobce ve smyslu § 80 o.s.ř. vůbec nezkoumá.
15. Odvolací soud je pak toho názoru, že soud prvního stupně dostatečně zkoumal totožnost pozemků uvedených v žalobě s pozemky obsaženými v příslušných smlouvách a že zde není důvod ke zpochybnění jeho závěru; v podrobnostech pak v zásadě odkazuje na odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně s tím, že vzhledem k tomu, že součástí znaleckého posudku č. 244-6/2016 znalce Ing. Petra Vyskočila ze dne 8.11.2016 není doložka znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, třeba vycházet z toho, že uvedený znalecký posudek měl v soudním řízení pouze povahu listinného důkazu podle § 129 o.s.ř. a nikoliv povahu důkazu znaleckým posudkem podle § 127a o.s.ř. (srov. rozsudek NS ze dne 22.9.2015 sp.zn. 22 Cdo 2975/2013). To však nic nemění na tom, že odborný závěr uvedeného znalce nebyl zpochybněn žádnými dalšími skutečnostmi. Žalovaný 1) v tomto směru před soudem prvního stupně ani ve svém odvolání žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by vyplývala nesprávnost výměr jednotlivých pozemků, kterou by bylo nutno ověřovat (a důkazy o nich) neuvedl.
16. Ani (obecný) odkaz odvolatele na odškodnění ve výši cca 59 miliard Kč církvím ze strany státu rovněž nemůže být důvodem pro zamítnutí žaloby. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2017, sp. zn. 28 Cdo 5374/2016 totiž „peněžitě plnění ve smyslu § 15 zákona č. 428/2012 Sb. svou koncepcí a funkcí posouzení smlouvy o převodu majetku přičítá se § 29 zákona č. 229/1991 Sb. jako absolutně neplatné nikterak nevylučuje, poněvadž ani neskýtá podklad pro poskytnutí eventuální další peněžní náhrady oprávněné osobě v případě, že jí nezákonně převedený majetek z důvodu ochrany dobré víry nabyvatele nebude vydán. Komentářová literatura v tomto směru přiléhavě konstatuje, že mezi hodnotou konkrétních věcí vydávaných formou naturální restituce a vyplacenou finanční náhradou neexistuje právní vztah, pročež případný neúspěch oprávněných osob při uplatňování nároků na vydání věci zůstává bez vlivu na objem finanční náhrady.“ Tento judikát tedy nutno vykládat i v tom smyslu, že vyplacená paušální finanční náhrada církví nijak nebrání následnému vydání konkrétní nemovité věci této církvi.
17. Odvolací soud se tak zcela ztotožnil se závěry soudu prvního stupně, a proto napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil, a to včetně výroku o nákladech řízení, které byly určeny ve správné výši (§ 219 o.s.ř.).
18. Podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. rozhodl odvolací soud o nákladech odvolacího řízení a přiznal úspěšnému žalobci proti žalovanému 1) jejich plnou náhradu. Tyto náklady činí celkem 8 228 Kč a sestávají z mimosmluvní odměny v sazbě 3 100 Kč za jeden úkon právní služby podle § 7, § 9 odst. 4 písm. b) vyhl.č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž v řízení byly učiněny dva tyto úkony, paušální náhrady hotových výdajů ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky a 21 % DPH z uvedených částek ve výši 1 428 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.). Ve vztahu k žalovanému 2) pak odvolací soud rozhodl, že se

žalobci náhrada nákladů odvolacího řízení nepřiznává, a to s poukazem na ust. § 150 o.s.ř., když žalovaný 2) odvolání ve věci nepodával a s rozsudkem soudu prvního stupně, podle něhož byl určen vlastníkem předmětných pozemků, v zásadě souhlasí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu prvního stupně k Nejvyššímu soudu ČR, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 17.1.2018

JUDr. Eva Dlouhá, v.r.
předsedkyně senátu